

**Sprawozdanie z wystąpienia
Członków Koła Naukowego Mediocratum
podczas Konferencji Naukowej
„Rodzina a społeczeństwo, społeczeństwo a rodzina”
Poznań, 14.06.2023 roku**

„Rodzina a społeczeństwo, społeczeństwo a rodzina” to tytuł konferencji naukowej, pod patronatem prof. zw. dr hab. Agnieszki Cybal-Michalskiej, Dziekan Wydziału Studiów Edukacyjnych UAM, która odbyła się 14 czerwca 2023 roku na Wydziale Studiów Edukacyjnych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Wydarzenie zostało zorganizowane przez Studenckie Koło Naukowe Historii Kultury i Edukacji, działające przy Zakładzie Historii Wychowania, z okazji 25-lecia istnienia.

Konferencję zainicjował krótkim przemówieniem prof. dr hab. Waldemar Segiet, Prodziekan Wydziału Studiów Edukacyjnych UAM, który podziękował opiekunom: prof. Krzysztofowi Ratajczakowi oraz dr. Michałowi Nowickiemu, a także członkom Koła za dotychczasową pracę i zaangażowanie. Następnie, byli prezesi Koła podzielili się z zebranymi w Sali Rady Wydziału Studiów Edukacyjnych swoimi spostrzeżeniami z ich działalności. Kolejne wystąpienie stanowił referat prof. dr. hab. Marka Budajczaka, zatytułowany *Rodzina – serce czy wyrostek robaczkowy społeczeństwa*, który podzielił się z zebranymi refleksjami nad rolą i funkcją rodziny oraz społeczeństwa. Jako kolejną głos zabrała prof. zw. dr hab. Dorota Żołądź-Strzelczyk, Kierownik Zakładu Historii Wychowania. Wygłosiła referat: *Jako rodzicy z dziećmi swemi obchodzić się mają – dziecko w rodzinie na ziemiach polskich w epoce wczesnonowożytnej*.

Kolejne wystąpienie stanowiła prezentacja Członków Interdyscyplinarnego Koła Naukowego „Mediocratum” (z opiekunem dr. Mariuszem Przybyłą). Prelegenci skupili się na analizie znanego na całym świecie (za sprawą jednej z najbardziej popularnych platform streamingowych) serialu. Neotelewizja (jak opisywał ją Umberto Eco) stała się medium wszędobylskim, modelując postawy i zachowania „oglądaczy”. Serial „Wednesday” (2022) stał się kanwą do uwypuklenia przez prelegentów takich wątków, jak: relacje, wartości, czy rodzinność. Podjęte zostały także tematy odnoszące się do znaczenia: barw, muzyki oraz okultyzmu, które są ważnymi składowymi serialu. Wystąpienie Koła Mediocratum otworzył dr Mariusz Przybyła, wprowadzając uczestników konferencji w mroczny klimat filmu o tytułowej Wednesday. Kolejne prelegentki, odnosząc się do aspektów psychopedagogicznych serialu, przybliżyły zebrany wyniki i wnioski z dokonanej analizy. Dr M. Przybyła przywołując klasyki światowego kina, odniósł się do potęgi oddziaływania szklanego ekranu. Wspomniał między innymi takie tytuły, jak: „Leon zawodowiec” (1994) – w którym widz nieomal jest zmuszony do polubienia płatnego mordercy, czy „Urodzeni mordercy” (1994) – rzecz o parze brutalnych, nastoletnich zabójców podróżujących drogą 66. Scenariusz filmu

został oparty na prawdziwych, krwawych wydarzeniach. Następnie prelegent wprowadził zebranych w tematykę modelowania zachowań, przywołując kolejnych 9 tytułów filmów, które stały się straszliwymi inspiracjami do popełniania zbrodni.

Klaudia Błauciak (z *Mediocratum*) zwróciła uwagę na wszechobecny wpływ mediów i ich oddziaływanie na rozwój dzieci. Wpływ ten jest warunkowany zarówno wiekiem nominalnym odbiorców (konsumentów medialnych), jak i ich dojrzałością emocjonalną, czy kontekstami społecznymi oraz kulturowymi. Prelegentka posłużyła się przykładem popularnej wśród dzieci i młodzieży youtuberki „Hejka tu Lenka”, która wcieliła się w postać tytułowej Wednesday Addams, upodabniając do niej swoje zachowanie, dając swoim odbiorcom, niejako przyzwolenie do zachowań agresywnych. Prelegentka odnosząc się do roli rodziców, wspomniała o modelowaniu dziecięcych postaw i zachowań. Ważnym, przywoływanym wątkiem był ten, odnoszący się do autorytetów – zarówno tych rodzicielskich, jak i kreowanych w mediach. Podkreśliła także, że zadaniem rodziców jest nie tylko kontrolowanie treści przekazów medialnych, ale przede wszystkim przygotowanie dzieci do ich krytycznej analizy.

Temat wartości w odniesieniu do „Wednesday” przedstawiła Bogna Utrata, która skupiła się na takich pojęciach, jak: dobro, szczęście oraz autorytet. Prelegentka w odniesieniu do artykułu J. Horowskiego *Pedagogika tomistyczna a pedagogika wartości* opowiedziała o zrelatywizowanym świecie zasad i norm oraz subiektywnym spojrzeniu Wednesday na ten świat. Wspomniała również o roli systemu wartości w wychowaniu. Powiedziała także o codzienności panującej w domu Addamsów, wszechobecnej śmierci i przemocy oraz jak ten klimat mógł wpłynąć na rozwój osobowości głównej bohaterki. Tytułowa Wednesday redefiniuje sobie pojęcia dobra oraz szczęścia w społecznie akceptowanych kategoriach, postrzega je w sposób mocno odbiegający od powszechnych. Radość przynosi jej upodlanie i doprowadzenie innych do płaczu.

Jako kolejna wystąpiła Weronika Roszak (także z Koła Naukowego *Mediocratum*), opowiadając o kolorystyce (w) serialu. Na początku, referując za Johnem Gagem, zwróciła uwagę na zmianę, jaką przeszło spojrzenie na kolory w różnych ujęciach, na gruncie sztuki i nauki. Współcześnie (bardziej holistyczne) spojrzenie na kolory ma znaczenie symboliczne, emocjonalne, kulturowe, historyczne, fizyczne, chemiczne. Następnie, odnosząc się do artykułu Piotra Duksy *Rysunek dziecka w diagnozie psychopedagogicznej*, Weronika Roszak mówiła, jaki wpływ na rysunki młodej osoby ma środowisko jej życia, jej przeżycia psychiczne oraz samoświadomość. Opowiedziała także o charakterystycznych czarno-białych strojach bohaterki i tej samej kolorystyce całego, hermetycznego świata rodziny Addamsów. Ów kontrast (w omawianym serialu) jest zarówno dosłowny, jak i metaforyczny, bowiem ukazuje odizolowanie Addamsów od reszty społeczeństwa.

O muzyce w serialu „Wednesday” oraz jej wpływie na ludzi opowiedziała Paulina Kruza (*Mediocratum*), przywołując badania neurobiologa Gordona Shawa, prowadzone na grupie dzieci w wieku przedszkolnym. Dzieci słuchające Mozarta w teście na inteligencję wypadły o 34% lepiej, niż ich nieumykalnieni

rówieśnicy. Innymi uwypuklonymi tematami były te, odnoszące się do muzyki, która może eliminować nieprawidłowe wzorce zachowań i wspierać naukę tych pożądaných. Następnie porównała rezultaty te z postacią Wednesday, której zamiłowanie do sztuki, w tym muzyki, jest silnie akcentowane w serialu. Ponadto, Paulina Kruza zwróciła uwagę na dużą (nieprzypadkową) różnorodność utworów budujących klimat serialu „Wednesday”. Przekrój gatunkowy rozpoczyna się w muzyce popularnej artystki Dua Lipa, przez (kultową) Metallicę, aż po klasyczne utwory Vivaldiego. Co więcej (jak zauważyła prelegentka), serial został dodatkowo spopularyzowany przez celebrytów, którzy w wielu medialnych kreacjach odwzorowywali taniec Wednesday. Cały układ choreograficzny wywodzący się z serialu stał się hitem Internetu, przyciągając coraz to młodsze rzesze widzów przed ekrany.

Paulina Kraszewska, z Koła Naukowego Mediocratum, przybliżyła natomiast relacje rodzinne Wednesday z jej bliskimi. Więzy te dość dosłownie opisuje cytata z serialu: „tylko mnie wolno torturować mojego brata”. Serialowe, rodzinne relacje są pełne kłótni i niezrozumienia, ale przepełnione również osobliwym rodzajem miłości. Stosunek Wednesday do matki Morticii jest ukazany w filmie jako silnie toksyczna relacja. Bohaterka odziedziczyła po matce zainteresowanie „mrokiem i makabrą”, jednocześnie odrzucając matczyne uczucia (przynajmniej te, powszechnie uznawane za naturalne i ciepłe). Także relacje z ojcem, bratem, czy wujem są nacechowane specyficznym, mrocznym uczuciem, które nie do końca można nazwać rodzinną sielanką. Miłość Wednesday do brata obrazuje między innymi zemsta, jakiej dopuszcza się bohaterka na grupie nastolatków (za zamknięcie jej brata w szkolnej szafce), wrzucając do basenu, w którym owi chłopcy pływają piranie.

Dr Mariusz Przybyła (opiekun Koła Naukowego Mediocratum) w sposób analityczny, acz nieco ironiczny, przeprowadził zebranych przez tematykę odnoszącą się do wątków okultystycznych, przesycających serial. Kolejno przywoływane i omawiane przez prelegenta zagadnienia zostały pogrupowane w następujących kategoriach, do których wpisano stosowne, występujące w serialu, elementy:

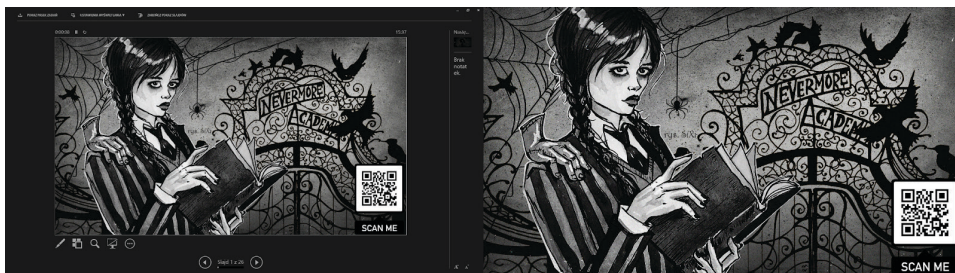
- gadżety i bibeloty (gilotyna, sznur, szubienica, szpadel, jama, świece, róża wiatrów, kryształowa kula, amulety, obsydian);
- mroczne imprezki (Halloween vs Wszystkich Świętych i piątek 13.);
- mroczna fauna i flora (czarna dalia, wilcze jagody, chryzantemy i skorpion);
- przyroda nieożywiona – nie znaczy że martwa (gargulce i rzygacze);
- kilku fajnych gości (niewolnicy, pielgrzymi, azteccy kapłani i Machiavelli).

Prelegent podsumowując wystąpienie Zespołu (Koła Naukowego Mediocratum), przeprowadził zebranych przez serial „Wednesday”, podkreślając raz jeszcze wątki dotyczące modelowania postaw i zachowań, relacji, wartości, rodzinności, barw, muzyki i okultyzmu.

Po prezentacji Interdyscyplinarnego Koła Naukowego Mediocratum, o rodzinie Addamsów opowiedziały także mgr Daria Klimek, lic. Dobrawa Gumbis oraz Agata Cieślik z Koła Naukowego Historii Kultury i Edukacji. W swoim wystąpieniu: *Fenomen rodziny Addamsów – co nas do nich przyciąga?* skupiły się na

aspektach historycznych, odnoszących się do powstawania serialu oraz podobieństwach i różnicach protoplastów postaci do tych wykreowanych w serialu. Jako ostatni wystąpił dr Michał Nowicki z referatem: *Inicjacyjna droga Wednesday do odkrycia więzi społecznych*, w którym skupił się na rozwoju bohaterki w kontekście relacji z innymi ludźmi.

Konferencja była niewątpliwie znakomitą okazją do wymiany myśli, ciekawych dyskusji, zarówno odnoszących się do mediów, jak i przywołujących wątki historyczne. Także w kularach prowadzono dyskusje na temat popularnego na całym świecie serialu. Wpływ mediów na jednostkę, w tym dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym (za sprawą nowych technologii, smartfonów, neotelewizji, aplikacji itp.) stanowi temat, który będzie elektryzował prace pedagogów, psychologów, wychowawców, rodziców przez najbliższe dekady.

Rys. SiXi – artystka zamieszczająca swoje prace w mediach społecznościowych

Mariusz Przybyła

ORCID 0000-0003-3289-1285

Weronika Roszak

ORCID 0009-0008-4135-3781

Bogna Utrata

ORCID 0009-0001-7664-1037